

[Boligministeren og ministeren for Grønland.]

livsvigtige forsyninger, er det nødvendigt for Handelen i et økonomisk forsvarligt omfang at råde over en egnet flåde og et for den krævende sejlads veluddannet mandskab. Jeg må i denne forbindelse særlig nævne navigatørerne, fordi en i ishavssejlads opøvet stab af sådanne gennem årene har vist sig at have en overordentlig stor betydning for en økonomisk og sikker gennemførelse af Grønlandsbesejlingen.

Anskaffelsen af det nye Grønlandsskib er i overensstemmelse med dette princip.

Som bekendt mistede vi i 1951 ishavskibet „G. C. Amdrup“, og motorskibet „Sværdfisken“ er taget ud af stykgodsfarten i 1955, da det var for gammelt, bygget i 1920, og urentabelt. Handelen råder her efter i øjeblikket kun over 2 atlantgående skibe, nemlig m/s „Disko“, der nu er 29 år gammelt og snart kondemneringsmodent, samt m/s „Umanak“, der blev bygget i 1949. Ingen af disse skibe opfylder de krav, der stilles til moderne tonnager i dag.

Jeg kan yderligere tilføje, at vintersejladser, som det nu igennem flere år med store vanskeligheder har været nødvendigt at gennemføre, og som det også bliver nødvendigt at gennemføre i fremtiden, var fuldstændig utænkelig, da „Disko“ blev bygget; og selv da „Umanak“ blev bygget, var der ikke regelmæssig vinterbesejling, da en rationel besejling på de vestgrønlandske byer om vinteren kræver specialbygget tonnager.

Forsyningernes omfang er i de senere år tiltaget betydeligt, væsentligst på grund af den stigende købekraft og befolkningstilvæksten. Hensynet til den begrænsede lagerplads samt til en hurtigere vareomsætning og en deraf følgende reduktion af lagerbehovet og investeringsudgifterne er en af de faktorer, der gør en helårsbesejling af de fleste mulige byer nødvendig.

En anden, og vel den mest betydelige, er produktionen. Her må jeg henvise til mine førnævnte oplysninger om erhververnes stigende indtægter.

Fiskeriet er som bekendt det vigtigste erhverv i Grønland i dag. For få år siden produceredes udelukkende torsk, der blev oparbejdet som saltfisk. Denne produktion fandt kun sted om sommeren. I de seneste år indhandler man også torsk i vinterperio-

den, hvilket har den allerstørste betydning for den grønlandske fiskers økonomi. Det samme er tilfældet med de forskellige andre fiskearter, som jeg nævnte før, og som konserveres ved frysning.

Resultaterne af denne industri, der først må siges at være i sin vorden, er meget lovende. Det er således lykkedes at få et fast og godt marked for produktionen i Amerika. Efterspørgslen er stigende, og på vort anlægsprogram for de kommende år har vi som nævnt optaget nye anlæg. Det er min overbevisning, at vi herigennem vil kunne intensivere fiskeriet til øget gavn for det grønlandske samfund. En forudsætning herfor er det imidlertid, at der kan arrangeres regelmæssige transporter dels af hensyn til tømning af lagrene og en tilsvarende regelmæssig forsyning af markederne, dels af hensyn til varernes kvalitet, der er afhængig af opbevaringstiden. En regelmæssig tilførsel af frossen agn er endvidere en forudsætning for vinterfiskeriet.

Det vil således ses, at sikringen og udviklingen af forsyningerne og den grønlandske produktion i allerhøjeste grad er afhængig af, at Handelen råder over et egnet skib med den nødvendige fryserumskapacitet til at besejle Vestgrønland om vinteren.

Den endelige udformning af planerne for skibets konstruktion er derfor udarbejdet efter indgående studium af erhvervs- og besejlingsproblemerne, og jeg tror med rette at kunne sige, at skibet på en økonomisk og hensigtsmæssig måde i forbindelse med de nævnte to skibe vil kunne klare den del af besejlingen, som efter min opfattelse må betegnes som absolut nødvendig.

De foretagne beregninger viser i øvrigt, at den kongelige grønlandske handel med egne skibe i 1955 kun befordrede 40 pct. af den mellem Danmark og Grønland transporterede stykgodsmængde, medens chartrede skibe transportererede 60 pct. foruden kul og salt, der andrager ca. 18 000 t.

Efter indsætningen af det nye skib vil der stadig væk være 40 pct. samt kul og salt tilbage til transport med chartrede skibe. Imidlertid må vi som sagt påregne en fortsat stigning i godsmængden. De omtalte beregninger og planer over det projekterede Grønlandsskib har været forelagt det til Handelen knyttede styrelsesråd, i hvilket der som bekendt sidder repræsen-